

Izšla razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Enostopna peti-
tstva K 1-80, osmrtnice
in zahvale po K 3-—, raz-
giasi in poslano vrstica po
K 2-60; večkrat. objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna šte. stane
— 60 vinarjev. —

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 120, za pol
leta K 60, za četrt leta
K 30, za mesec K 10.
Za Nemčijo celo leto K 132,
za ostalo tujino in Ameriko
K 140. — Reklame je za
list so poštnine proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Politični in gospodarski interesi delavskega ljudstva, njegova sloga in klerikalizem.

Imamo klerikalno vladno, ki je v prvi vrsti in predvsem zastopnica interesov velikih kmetov, zemljiških baronov in mrtve roke. Taka vlada nima nobenega smisla za industrijo in obrt. Priviž iz gospodarskih razlogov, ker si interesi veleposestev in industrije nasprotujejo že po naruri. Na primer: Industrija hoče, da ves živež, ki se pridelava domači deželi, ostane doma. Industrija hoče, da bodi živež poceni zato, da ni treba delavstvu plačevati previsokih plač; nadalje hoče, da se uvede čim višja uvozna carina za vse industrijske izdelke, ki jih sama producira, zato da delke, ki jih sama producira, zato da odrine inozemskega konkurenta in more tako cene svojih izdelkov kar največ povišati. Veleposestniki in gruntarji pa te carine ne marajo zato, da morejo industrijske izdelke, ki jih rabijo (pluge, kose, srne, kosilne in mlatinske stroje), kupiti ceneje od tujega fabrikanta; nadalje so zato, da se prepuše in onemogoči vsak tui uvoz živil v deželo zato, da morejo svoje živilo, svoj krompir, svoj fižol itd. doma prodati kar najbolj drago. Pri tem je seveda delavec, nameščenec in sploh vsak, ki živi le od dela svojih rok, najbolj udarjen. Stranka gruntarjev in veleposestnikov, kakor je to naša klerikalna stranka in sedanja vlada, nima torej nobenega interesa na tem, ali moreta industr. in obrt naprej ali ne. Oni pravijo: Kmeti tudi rabi delavce in dninarje, naj pa vredo delavci iz tovarne delat na polje. Kaj pa rabi naša industrija, če sploh hoče naprej? Plavži rabijo železno rudo, usnarne kože, teklarne železo, predilnice bombaž in volno itd. Vse rabijo premog. Premoga pa biti ne more, če ni bencina, janskega lesa, raznih mazil. Vse to sku-
paj pa tudi ne more nikamor naprej, če ni železnice. Vsa industrija je ka-
kor ena sama dolga veriga, ki ni za-
rabo, če posamezni členi odnehajo. Delavstvo v industriji to dobro ve, ono ve, kakšne težave se morajo premagati, če se hoče nabaviti potrebne sirovine. Jeseniški plavži na primer rabijo železno rudo. Zad-
njo železno rudo so dobili pred kaka-
mi 14 dnevi ali 3 tedni. Celih 6 me-
secev je romala ta pošiljatev iz Nem-
čije, predno je došla na lice mesta.

Delavstvo se bojuje za svoje upravičene zahteve. Med temi je tu-
di socializacija podjetij in obratov. Socializacija industrijskih obratov mora priti tudi pri nas na dnevni red.

Če bo delavstvo tudi v politiki hodilo pravo pot in bo složno ter edino. Socializacija pa ima vrednost le tedaj, če tovarne teko, če se iz dimnikov kadil, če ima industrija dovolj siro-
vin, da more producirati. Zato je de-
lavstvo silno interesirano na tem, da
industrija ne pogine, ker le gotovo,
da postane ona enkrat skupna last
delavstva. Klerikalci pa pravijo:
»Nas to nič ne briga. Če tovarne ne
morejo naprej, naj se zapro, delav-
stvo odpusti, saj gruntar in velepo-
sestnik rabita dninarje.«

Kaj sledi iz tega?
Iz tega jasno sledi dveje: Prvič,
da je klerikalizem tudi v gospodar-
skem pogledu največji škodljivec de-
lavskega interesa, ker hoče vzeti de-
lavstvu kruh in tudi tisti mali kosček
kruha, ki mu ga privoščijo, neprestano
draži. Drugič, da je delavstvu sloga
nujno potrebna in je ona takorekoč
zapoved samoohranbe. Delavstvo,
ki ni edino, bo tepeno, vprašanje ne-
govnih pravic je ogroženo, socializa-
cija — če bi se to zgodilo — odlo-
žena za dolgo.

Do potrebne veljave in do upliva
pa more priti delavstvo samo potom
politične moči. Ker je pri nas v Slo-
veniji, zlasti pa v celotni Jugoslaviji,
moderno delavstvo precej šibko, pre-
ti največja nevarnost za njega same-
ga, ako ne bo edin in složen. Spomi-
njamo na staro pripoved o očetu, ki
je ležal na smrtni postelji in je pokli-
cal k sebi svoje sinove. Vsakemu je
dal snopič palic, da jih prelomi. Ni-
hče od sinov ni bil tako močan. Po-
tem je snopič razvezal, ponudil po-
samezno palico sinovom, in z lahkoto
je vsak prelomil vsako posebel.

Slovensko delavstvo ima prav
posebno stališče v državi zato, ker je
edino Slovenija v celi Jugoslaviji, ki
ima nekaj več in boljše industrije.
Zato moramo odbiti napade vele-
posestniškega klerikalizma na našo
industrijo in obrt in gledati, da si
priborimo tisto politično moč, ki je
potrebna, da se izlojuje socializem,
ne le na papirju in s praznimi besed-
dami, temveč tudi v vsakdanjem živ-
ljenju. Kdor ruši danes slovo sloven-
skega delavstva, je njegov največji
škodljivec in izdajalec. Zato moramo
vsi vedeti: Le v slogi je moč, le naša
bodočnost! Z razdiralci edinstva
med slovenskim delavstvom pa
pod — kap!

Iz Prage.

(Od našega poročevalca.)

3. marca 1920.

Česke železničarske zadeve.

Te dni se je vršila v Pragi konfe-
renca zastopnikov 100.000 železni-
čarjev. Zanimiv je bil govor pred-
sednika »Unije železničarjev«, sodr.
Brodeckega. Kakor povsod, tako se
tudi na Češkem razni elementi vsilju-
lelo med organizirano delavstvo in
delajo zrago. Najnesrečnejši so med
njimi narodni socialci. Razume se,
da je tudi takih vse polno, ki nago-
varjajo delavstvo na generalno stav-
ko. Sodrugi Brodecky je to vpošteva-
loč izjavil, da je radi tega treba stro-
ge discipline med delavstvom. Gene-
ralna stavka je zadnje sredstvo pro-
letariata. Stavka železničarjev pa
pomeni prevrat v razvoju socialne
revolucije. Ali enega je treba: Ako
hočemo uničiti diktaturo buržoazije,
moramo uvesti diktaturo v svoje
lastne organizacije. Ni to sicer sim-
patično, ampak potrebno je to; pri-
hajajo namreč med nas tovariši, ki jih
včeraj še nikjer ni bilo; danes so pa
oni najmodrejši in najradikalnejši. —
Na konferenci sta govorila od nem-
ških socialistih demokratov tudi so-
drugi Zech in Grüntner, ki sta izja-
vila, da so nemški železničarji po-
polnoma solidarni s češkimi.

Organizacija čeških socialistično de-
mokratičnih železničarjev šteje 70 ti-
soč mož, nemška pa 30.000. Vsi stoje
trdno za socialistično demokratično
stranko. Odločno odklanjajo poskus
komunistov in »neodvisnih« kot
skrajno nerešne. Vedo, da je ed-
no stara socialistično demokratična tak-
tika prava v bolu za dosego zaželje-
nih ciljev.

Konferenca je postavila zahtevo:
a) po 200% povišanju dražinskih do-
klad; b) po ureditvi zaupniških zbor-
ov in železniških svetov ter po za-

upniških komitejih pri železniških
ravnateljstvih. — Konferenca je vze-
la na znanje tudi pravno sumbur-
skega železničarskega štrafka, ki je
zelo razburil vso javnost.

28. februarja je vlada s podpisom
ministra železnice dr. Franketa iz-
dala proglas železničarjem, v kate-
rem izjavila med drugim: »Vlada ne
more in ne bo trpela, da bi nepošteni
in brezvestni ljudje še povečavali že
itak neprijetne razmere na železni-
cah. Vlada se bo postavila z vso močjo
proti elementom, ki hočejo uvajati
nezakonitosti na železnice«. Ta apel
je naperjen proti tzv. komunistom, ki
hočejo na eni strani razbiati, kar se
na drugi strani v prid prometa izvrši.

Kovinarji v okolici Velike
Prage so imeli 1. marca velik zbor,
kolega se je udeležilo nad 500 zaup-
nikov, ki so sklenili, da niso zado-
voljni z dosedanjim aprovizacijom, zla-
sti ne s tem, da se jim je znižala da-
tevek moke. Zahtevajo 50% zvišanje
dosedanjih mezdnih prejemkov. Na-
ravno pa je, da mora biti dolžnost
take vlade ko parlamenta, da se po-
brižajo za znižanje cen živil.

Vobče pa je reči to, da nastajajo
težki časi za kovinarsko delavstvo.
Draginja raste, proti povišanju plač
se postavljajo podjetniki z neobičaj-
no trdoglavostjo. Kljub temu je or-
ganizacija izvršila že ogromno delo
v prid kovinarjev. Te dni so bila z
uspehom izvršena pogajanja v Plznu
pri škodi in pri združenih strojar-
nah.

Kovinarji so seve zvesti člani so-
cijalno demokratične stranke: tvo-
rijo njeno pravo jedro.

O vladi Protić-Korošcevi.

Belgrad, 4. marca 1920.

Belgradski časopisi prinašajo nad
za dnem značilne popise predstavi-
kov nove radikalno - narodne - kle-
rikalne vlade.

»Beogradski Dnevnik« z dne 4.
marca prinaša članek »Radujte se,
v katerem opisuje ministrskega pred-
sednika Protića in ministra trgovine
Stojana Ribarac. Omenja znano
opančarsko afero. Nastala je svetov-
na vojna. Srbilanska armada je bila
besa, in vlada je dobila nalogo, da
kupi obutev. Vladi le na čelu stal g.
Stojan Protić. V Srbiji je bilo
dosti opank, ali raznesla se je vest, da

ima tudi Rumunija opanke, in sicer
dosti boljše nego so srbske. Vlada,
to je Stojan Protić, proglasi: dobro
— aldimo v Rumunijo in kupimo tam
opanke.

Ali kdo naj kupi? Stojan Protić je
izbral tri najboljše patrilote srbske,
in sicer: Marka Barucha, Davida Ko-
hena in Abrahama Rusoja, ki so sa-
mo slučajno jevreji (židje) ali so »po-
šteni ljudje«. Priporočil jih je intimni
prijatelj g. Pašića in Protića gosp.
Bencon Buli, tudi slučajno »žid«. Da
bi ta komisija kar najpoštenije de-
lovala, li je bil dodelen odlični rodo-

Ijub Milan Stepanović. — inace svaki
Stojana Protića, trgovec iz Smede-
reva, rojen Cincarin.

Po zakonu je seve potrebna tudi
kontrola. Lahko bi se zaupalo Baru-
chu, Davidu Kohenu in Abrahamu
Rusoji, zlasti ko jim je bil pridružen
še svak samega predsednika vlade
— ali kontrola mora biti. V svrhu
kontrole je zato g. Stojan Protić pri-
delil tej komisiji za Rumunijo še g.
Triferna Radosavljeviča, zeta Sto-
jana Protića; g. Radosavljevič
ima za ženo sestrično Protičeve so-
proge.

Komisija je odšla v Rumunijo in
izvršila svoje delo. Opanke so došle.
Bile so tako fine in trpežne, da so
drugi oziroma tretji dan že bile ne-
porabne in da jih je volak moral še
drugi ali tretji dan vreči v kot in ho-
diti zopet bos. Opanke so takoj raz-
padle. Srbski volaki so bili zato me-
seca decembra leta 1914. januarja,
februarja, marca 1915. v največjem
mrazu bos! Deset odstotkov arma-
de je vsled tega pomrlo; nebolj je
bilo vsled tega bolnih. Vlada — je
morala začeti preiskavo zoner kriv-
ce, ali vršila jo je tako — »na glo-
bo«, da so krivci, predvsem Protičev
svak, zbežali v Rumunijo.

Kako Srbi gledajo na Protića —
kako bodo srbski volaki kot volilec
volili — ni težko uganiti. Da se Pro-
tić boji novih volitev, je vsled tega
jasno...

Ko je leta 1900 bil strah v tovar-
ni sladkaria, je Protičev najbližji so-
miselnik pop Mimic — sedanjí radi-
kalni poslanec — pripeljal stavkolom-
ce, čemur so se delavci uprli. Mini-
ster policije je poslal na delavce žan-
darje, ki so na najbrutalnejši način
napadli delavce. Trikrat so
ustrelili med delavsko
množico. Mrtvi in ranjeni so ob-
ležali na Čukarici... Minister polici-
je, ki je izdal to povelje, imenoval se
je — Stojan Protić... Krščan-
ski delavci, ki menda verujejo v Ko-
rošca, naj presodijo po tem njegove-
ga prijatelja Stojana Protića...

In minister trgovine Stojan Ri-
barac? O njem je pisal sedanjí ne-
gov ministrski kolega in predsednik
Stojan Protić v »Samoupravi« 7. av-
gusta leta 1908. tako-le:

»Takrat, to je bilo l. 1892., je do-
bil liberalni kabinet Avakumovičev,
v katerem je bil minister policije Sto-
jan Ribarac, »patakarte«, kakor je to
takrat označil M. Garašanin, ker je
pripravljaval volitve 7 mesecev (od 9.
avgusta 1892 do 28. februarja 1893.),
ker je razgaljal volilne odbore, ker je
tekla kri v Smederevu, Čačku in Go-
račinu in ker je bil izvršen i never-

LISTEK.

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogacnik.)

Kraljevič in njegov varuh.

(Konec.)

»Podarim mu zrcalce. Kar hoče,
vse vidi v njem!«

Tudi tretji dan sreča kraljevič
škrata. Gre z njim in škrat vpraša
najmlajšo hčer: »Kaj podariš kralje-
viču?«

»Poklanjam mu piščalko! Toliko,
da se je dotakne z ustnami, že se
polavilo godci in devci!«

Kraljevič je začel veselo živeti.
Dobro je jedel in pil, vse znal in za
vse vedel ter noč in dan poslušal
godbo. Česa le še hotel? In konji,
konji! Čudovito! Bili so rejeni, postavi-
ni in iskri.

Car se pohvali svoji ljubljani hče-
ri, da mu je bog poslal imenitnega
konjarja.

Krasna carična je konjarja že
davno opazila. Kako naj ne opazi kra-
sna deva zalega mladčence! Postala
je radovedna, od česa so konji pri
novem konjarju postavljali in iskret-
ši nego pri drugih.

Misli si: »Pojdem v njegovo so-
bo, da vidim, kako ubožec živi.«

Znano je, da ženska izvrši, kar
hoče.

Čakala je, da kraljevič odžene
konje na vodo, nato stopi v njegovo
sobo in ko pogleda v zrcalce, takoj
vse izprevidi ter vzame s seboj ča-
rodejni prt, zrcalce in piščalko.

Tačas zadene carja nesreča. V
njegovo carstvo prihrule sedmero-
glavi orjak in zasnubi carično. »Ako
mi je ne daste izlepa,« jim zapretil,
»jo vzamem s silo,« in razstavi svo-
je vojsko, ki jo je bilo kot listja in
trave.

Car se prestraši, skliče vse svoje
kneze in junake ter razglasi po vsem
carstvu: »Kdor premaga orjaka, mu
dam pol carstva in vrhu tega svojo
hčer za ženo.«

Zbero se knezi in junaki, da se
bore z orjakom. Tudi varuh našega
kraljeviča odide s carsko vojsko.

Naš konjar sede na sivo kobilo in
sledi drugim. Sreča ga škrat: »Kam
greš, kraljevič?«

»Na boj!«

»Na tej kljusi ne prideš daleč! In
še kot konjar! Pojdi z menoj!«

Privede ga v svojo hišo in mu na-
lije čašico vodke. Kraljevič izpije.

Škrat ga vpraša: »Ali se čutiš
zelo močnega?«

»Ako bi imel 50 pudov težak bat,
bi ga vrgel v zrak, podstavil svojo
glavo in ne bi niti čutil udarca.«

Škrat mu nalije drugo čašico:
»Ali si sedaj hudo močan?«

»Ako bi imel 100 pudov težak bat,
bi ga vrgel nad oblake!«

Nalije mu tretjo čašico: »In sedaj
kraljevič, kaka je tvoja moč?«

»Ako bi utrdil stebor od zemlje
do neba, prevrnil bi vse mir!«

Škrat mu natoči vodke skozi dru-
go pipo in poda kraljeviču. Ta izpije
in počuti se še sedemkrat silnejšega.

Nato pelje škrat kraljeviča k vr-
atom, zažvižga in že stoji tu vranec.
Zemlja sr teese pod njim, iz nozd-
v mu šviga plamen, iz ušes se dviga
dim, pod kopiti se krešelo iskre. Ko
zagleda kraljeviča, priteče k vratom
in poklekne.

»Evo ti konja!«

Škrat mu da še bojni klj in vitek
bič, kraljevič pa odleži na svojem
vrancu proti neprilateljski vojski.

Na brezi zagleda svojega varuha,
ki se na njej skriva in se ves trese
od strahu. Švrkne ga parkrat z vlt-
kim bičem in se zaleti v sovražniko-

ve čete. Mnogo ljudi pokolje z me-
čem, še več jih pomandra s konjem
in odbije orjaku samemu vseh sedem
glav.

Carična je vse to videla in se ni
mogla zdržati, da bi ne pogledala v
zrcalce, kdo jo dobi za ženo.

Takoj mu jezdi nasproti in vpra-
ša kraljeviča: »Kako naj se ti za-
hvalim?«

»Poljubi me, krasna devojka?«

Carična ga pritisne na svoje go-
reče srce in ga glasno poljubi, da je
čula vsa vojska.

Kraljevič udari po konju in iz-
gine.

Vrne se domov in sede v svojo
sobo, kakor da se ni udeležil boja.
Njegov varuh pa se baha naokoli in
vsem pripoveduje: »To sem bil jaz!
Jaz sem ubil orjaka!«

Car ga sprejme z vsemi častmi,
obljubi mu hčer za ženo in priredi
veliko pirovanje.

Carična je bila prebrisana in de-
jala je, da jo boli glava in bode pri
srecu.

Kaj je kraljevič zet hotel? »Očka,«
pravi cariu, »dal mi ladijo, da grem
iskat zdravlja za svojo nevesto! Uka-
ži tudi konjarju, naj gre z menoj, ze-
lo sem navezan nanj!«

Car ga posluša ter mu da ladijo in
konjarja.

Oresta in odpluteta. Varuh uka-
že sešiti vrečo, stlači vanjo konjarja
in ga vrže v vodo.

Carična pogladi v zrcalce in vi-
di — gorje — kaj se godi. Sede v ko-
čijo in odhoda k morju. Na obali stoji
škrat iz gozda in plete mrežo.

»Oj, škrat, pomagaj mi! Hudobni
varuh je utonil kraljeviča!«

»Izvoli, krasna devojka, glej mre-
ža je gotova! Loti se sama dela s
svolimi belimi rokami!«

Carična spusti mrežo v vodo, iz-
vleče kraljeviča iz morda in ga odpe-
fle se seboj. Doma pove vse očetu.

Takoj je bilo gostovanje in svat-
ba. Cariu ni bilo treba niti medicine
variti, niti žganice kuhati, vsega je
bilo dovolj.

Varuh je med tem nakupil raznih
dišav in se vrnil. Stopil je na dvor, a
tu ga primelo. Izpregovoril je, a bilo
je že prepozno, na mestu so ga raz-
sekali.

Kraljevičeva svatba je bila vese-
la. Vse krčme in pivnice so ves te-
den brezplačno gostile prosto ljud-
stvo.

letno značilen falsifikat v volilnih zapisnikih.

Česa se v tej konstataciji dotika g. St. Protič?

V Goračiču so se vršile volitve. Kmetje nočejo niti čuti, da bi volili vladnega kandidata. Hočejo izvoliti svojega človeka in stoji pred voliščem, da se ne falsificira volilni imenik. Minister policije g. Stojan Ribarac pa zapove četi vojakov, da odidejo v Goračič. Zgodilo se. V Goračič pride četa vojakov pod komando Milana Jovina. Kapetan Jovin komandira: pali — Rezultat: 18 mrtvih in vse polno ranjenih...

Sedaj sta Protič in Ribarac skupaj v kabinetu. Eden ima kri iz čukarskega štraka, drugi kri iz Goračiča na vesti...

Tako »Beograjski Dnevnik«... — Jada nam mafka.

»Slovenec« in »Večerni List« bosta seveda še vedno povzdigovala do nebes ministre Protič-Koroščevega kabineta...

T. G. Masaryk.

(Sedemdesetletnica predsednika čehoslovaške republike).

Dne 7. t. m. je dopolnil predsednik čehoslovaške republike T. G. Masaryk sedemdeseto leto svojega življenja. Masaryk je mož dela, ki je od l. 1882, ko je bil pozvan na praško vseučilišče, z vso vsemoto deloval prosvetno, znanstveno in nekaj časa tudi politično. Masaryk je bil vzgojevalec energije v svojem krogu, in dasi je moral boriti s peresom proti sovražnikom, je njegova vztrajnost in prečnost v osebnem naporu, rodila odziv, kakršnega more doseči le izrazita in poštena osebnost, ki se zaveda, kam hoče. Delo njegovo je bilo predpriprava za preobrat, in smelo lahko trdimo, da se je osnovala nova češka republika pod vtiskom in vplivi zlasti njegovega dela ter da se tu di razvija po njegovih načelih.

Tu naj podamo nekaj iz njegovega življenja:

Masaryk je sin kočijaža na cesarskih posestvih v Hodoninu. Njegova mlada leta so jako pestra. Po osnovnih ljudskih šolah je obiskoval realko v Husopcih od leta 1861. do 1863. Potem so ga hoteli starši izobraziti za učitelja. Ker pa pred svojim 16. letom ni mogel na učilišče, je ostal od leta 1864. do 1865. doma in pomagal na šoli v Hodoninu. Ker je bilo to čakanje predolgo, so ga dali starši leta 1865. da Dunaj, da se tam izuči kmetištva. Masaryku na Dunaju ni ugalalo; vrnil se je domov in se jel učiti kovaškega obrta, v katerem bi se izpopolnil na podkovski šoli, da bi postal živnozdravnik. Nek profesor z realke, katero je Masaryk poprej obiskoval, je pogovoril starše, da so dali sina zopet v šolo. Leta 1865. je bil že na gimnaziji v Brnu in je ostal tam do leta 1869. Sredi tega leta je odšel na Dunaj, vstopil leta 1872. na univerzo in jo dokončal leta 1876. Leta 1876. je odšel v Lpso; ondaj se je seznanil z Američanko mis Charley Corrigan iz Brooklyna in se z njo poročil l. 1873. Tega leta se je habilitiral na dunajski univerzi. Odondot je bil leta 1882. pozvan v Prago na češko univerzo. Tukaj je začel organizirati češko znanstvo. Najvažnejša kulturnoznanstvena podjetja so se počela na njegovo iniciativo. Leta 1891. je vstopil tudi v politično življenje. Izvoljen na mladočeški program je imel 1892. leta v parlamentu velik govor o Bosni in Hercegovini, s katerim se je vladni zametki dobila. Leta 1893. je odločil mandat vsled sporov v stranki in jel v svoji reviji »Naša Doba« priobčevati fundamentalne članke o češkem vprašanju. Tako je sestavil program in leta 1900. je ustanovil svojo stranko, takozvano realistično. S splošno volilno pravico je prišel leta 1907. iznova v parlament, kjer je ostal do vojne. V ta čas spadajo največji boji proti avst.-ogr. diplomaciji in zunanji politiki. S svojimi močnimi nastopi v zagreb. veleizdajniškem procesu, v Friedjungovem procesu in z razkritji goljufij avst.-ogr. diplomacije v Beogradu, je njegovo ime zaslovelo še bolj na jugu. Med vojno je bil Masaryk glavni organizator češke propagande v inozemstvu, ki je dosegla priznanje čehoslovaške države in s tem razbitje Avstrije. Češki narod ga je po preobrtu svetlasno izbral za predsednika republike.

NOVA WILSONOVA NOTA O JADRANSKEM VPRAŠANJU.

LDU. Pariz, 8. (DunKU. — Brezlično.) Nova nota predsednika Wilsona o jadranskem vprašanju je dopela v soboto na Quay d'Orsay. Kakor javljajo francoski listi, je nota

v svoji obliki zmerniška. Predsednik si čestita na priskrbenem duhu, ki preveča zadnje poslanice zaveznikov, vztraja pa na svojem stališču i glede Reke i glede Albanije. Glede te dežele vztraja v svojem memorandumu z dne 9. decembra 1919.

WILSONOV ODGOVOR LLOYD GEORGU.

LDU. Washington, 7. marca. (DunKU.) Reuterjev urad poroča: V svojem odgovoru na zadnje Lloyd Georgeovo in Millerandovo noto glede jadranskega vprašanja noče Wilson pritriliti temu, da bi se umaknil memorandum od 9. decembra ter pravi: Zednjenje države bi moglo samo tedaj odobravati način, kako bi se izvedla londonska pogodba, ako bi bile prepričane, da so pogoji za mirno pogodbo po svoji naravi sprejemljivi in da ne ogrožajo miru v južnovzhodni Evropi. Ako bi se Italija in Jugoslavija odrekli vmesni državi in poverili suvereniteto na Reki zvezli narodov in pri tem niti Italija, niti Jugoslavija ne bi izvrševala kontrole v mestu, bi Zednjenje države pritrilito pogodbi med Italijo in Jugoslavijo glede skupnih mol.

Rektor nemškega praškega vseučilišča Masaryka.

LDU. Praga, 7. (DunKU.) Nemški listi objavljajo danes besedilo nagovora, ki ga je imel rektor nemškega vseučilišča prof. Dr. Naegle na predsednika dr. Masaryka. Rektor, je naglašal, da se nemški narod čuti prikrasnega vsled novega zakona o vseučiliščih. Ta zakon temelji Nemcem v Pragi staro učilišče kulture, znanosti in umetnosti. Zaupamo, je sklenil rektor svoj govor, da boste Vi, gospod predsednik, vedno ostali dalekovidni in pravični zagovorniki in branitelji naših interesov.

Sodenje vojnih zločincev.

LDU. Rotterdam, 6. (DunKU. — Wolff.) Po listu »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča »Daily Mail«, da bodo zavezniki dovolili Avstriji, Bolgarski in Madžarski, da te države same sodijo svoje vojne zločince. Edino Turčija mora izročiti svoje krivce zaveznikom. Ententne države vzdržujejo svojo zahtevo, da mora Nemčija izročiti Enverja pašo, ako se nahaja v Nemčiji.

SPOPAD MED NEMŠKIMI PRINCI IN FRANCOŠKO MISIJO.

LDU. Berlin, 7. (DunKU. — Wolff.) Sročil so se v hotelu Adlon spopadli princ Joachim Pruski, sin princa Albrehta, in drugi nemški gostje na eni in trije člani francoske misije na drugi strani. Ko je godba začela svirati himno »Deutschland, Deutschland über alles« so se dvignili Nemci, dočim so Francozi obseleli. Princ, ki je že bil izpraznil nekaj steklenic vina, je pozval Francoze, naj vstanejo. Ker se na le-ti niso hoteli odzvati pozivu, so princ in ostali nemški gostje začeli metati na Francoze kozarce, cvetlične vaze in druge predmete. Nato sta se stranki spopadli, pri čemer so Francozi bili tepteni. Princa so odstranili iz hotela. Dogodek pride na vsak način pred sodišče.

LDU. Berlin, 7. (DunKU. — Wolff.) Princ Joachim Albreht zanika, da bi se udeležil dogodka v hotelu Adlon v oni obliki kakor se je doslej poročalo. Pravi, da on ni metal nikakih predmetov na Francoze.

LDU. Berlin, 7. (DunKU. — Wolff.) Brambl minister je odredil začasno aretacijo princa Joachima Albrehta Pruskega in stotnika vom Plathena, ki je bil tudi navzoč pri dogodkih v hotelu Adlon.

Demonstracije v Monakovem.

LDU. Monakovo, 8. (DunKU.) Južnonemški korespondenčni urad poroča: Včeraj so se vršile v Monakovem demonstracije proti izkoriščanju prebivalstva po tihotapcih, verižnikih in Judih. Demonstranti so hoteli korakati pred ministrstvo za notranje stvari, ker so očitali ministru in županu, da ne nastopata dovolj odločno.

Stavka v Yamata.

LDU. London, 8. (DunKU. — Brezlično.) V fučinah Yamata pri Osaki stavka 40.000 delavcev. Iz raznih krajev prihajajo poročila o spopadih. Verjetno je, da bo proglašen preki sod.

Zavezniki proti Turčiji.

LDU. London, 7. (DunKU. — Reuter.) Uradno se poroča: Zavezniki so poslali Turčiji tako kategorično noto, kateri bodo, ako bo potreba, slediti zelo energični ukrepi. Anglija nemara ne bo poslala čet, ker ima v bližini Turčije zbranih precej sil.

Ameriški senat.

LDU. Washington, 7. (DunKU.) Reuterjev urad poroča: Senat je ponovno s 46 glasovi proti 25 glasovom sprejel pridržke k mirovni pogodbi, po katerem se Zednjenje države brani prispevati za stroške zveze narodov, ne da bi kongres to poorel odobril.

Požari.

LDU. Washington, 8. marca. (DunKU. — Brezlično.) Tobačne zaloge ameriške Sumatra Tabac Company je včeraj popoldne požar popolnoma uničil. Škoda znaša nad en milijon dolarjev.

LDU. Rim, 8. marca. (DunKU. — Brezlično.) V smodnišnici v Bologni je sinoči iz seznanega vzroka nastal požar. Bilo je več smrtnih žrtv. Škoda je zelo velika.

Narodno predstavništvo.

LDU. Beograd, 8. Predsednik skupščine dr. Draža Pavlovič odpravlja 72. redno sejo začasnega narodnega predstavništva ob 10. uri 45 min. Ko se je prečital zapisnik zadnje seje, izjavlja zbornični tajnik Pera Jovanović, da sta poslanca Pečič in Prodanović imela ta zapisnik v svojih rokah in da sta nekatere stvari dostavila, ki jih je tudi on odobril. Zaradi tega sprejema protokol tako, z opazko, da je tudi predsednik narodne skupščine sam ta zapisnik izpopolnil. Poslanec Pečič izjavlja na to tajnikovo opazko, da je predsednik narodne skupščine povabil govornike, ki so nastopili pri zadnji seji, da protokol pregledajo. Pri tej priliki je on ugotovil, da je bilo ravno najvažnejše, radi česar je spor nastal, izpuščeno, ali pa na tak način zapisano, da se njihove opazke ali sploh ne vidijo, ali pa da so nejasne. Ako pravi tajnik Jovanović, da smo mi karkoli dostavili, kar ni bilo rečeno v narodni skupščini, potem on prosi, da se to prečita. Tajnik Jovanović izjavlja, da verjame, da je zapisnik popolnoma pravilno zapisan, ker so ga poslanci, katerih govori so v njem zabeleženi, imeli v svojih rokah. Nato vzame narodna skupščina zapisnik zadnje seje na znanje, na kar se prečitajo prošnje in pritožbe ter poročila verifikacijskega oddelka o izpraznjenih poslanskih mestih.

Pred prehodom na dnevni red stavlja poslanec Knežević (socialist iz Vojvodine) kratko vprašanje na ministra za notranja dela zaradi prepovedi manifestacij na Terazijah in na Prestolonaslednikovem trgu od strani belgradskega magistrata. Ker delavci dosedaj nikdar niso dali povoda, da bi se izdala proti njim taka naredba, vpraša, kakšni razlogi so privedli belgradski magistrat do tega, da je manifestacije prepovedal, in prosi ministra za notranje posle, da to naredbo razveljavi.

Minister za notranja dela odgovarja, da danes ne more dati točne odgovora, prepričan pa je, da ta naredba ni naperjena proti delavstvu, ampak da je izdana samo iz prometnih razlogov.

Poslanec Jovanović stavlja kratko vprašanje na ministra za poljedelstvo, zakaj se ni ukrenilo vse potrebno, da se prepreči poplave v narodovitojnih kraljih v Bački, Banatu in Vojvodini.

Poljedelski minister Roškar ugotavlja v svojem odgovoru: 1. da ni bilo dovoljeno dovolj kredita, ker tiše zadruge, ki so se obvezale vzdrževati obrambne priprave svojih pristojbin še niso vplačale; 2. da je bilo pomanjkanje potrebnega stavbnega gradiva; 3. da je bilo pomanjkanje premoga; 4. da so bile prometne neprilike. Da se ukrene vse potrebno, se je vršila ministrska konferenca, na kateri se je sklenilo, da se nabavi gotova količina potrebnega gradiva, okroglo 40%, in to gradivo je bilo zadruham že tudi dostavljeno. Poleg tega je finančno ministrstvo odobrilo kredit 9 milijonov kron za nadaljnji nakup potrebnega gradiva. Minister za poljedelstvo ugotavlja, da nasipi niso bili porušeni in da je bilo ukrenjeno vse potrebno, da se ta nevarnost prepreči. Z ozirom na vprašanje, ali ne bi bilo bolje, da se hidrotehnični oddelki poljedelskega ministrstva priključijo ministrstvu za javna dela, je minister Roškar mnenja, da mora ta oddelki ostati pri poljedelskem ministrstvu.

S tem odgovorom je bil poslanec Jovanović zadovoljen.

Predsednik narodne skupščine pozove nato narodno predstavništvo, naj se razdeli v oddelke. Po izvršeni razdelitvi odredi predsednik, naj se oddelki sestanejo danes popoldne ob 4. uri, da se konstituirajo. Nato zaključijo sejo ob 12. uri 30 minut in določijo prihodnjo sejo za jutri popoldne ob 9. uri.

Novice.

— Zopetna zmaga delavske stranke v Angliji. V Hullu je bil izvoljen delavski kandidat Charles Duncan z 9728 glasovi proti kandidatom neodvisne delavske in liberalno-svobodnomiselne stranke, ki sta ostala v manjšini.

— V Berlinu se razširja med mladimi ljudmi zelo bolezen, imenovana »kokaismus«. Izvira iz uživanja strupov morfija in posebno kokaina. Stevilni zdravniki opozarjajo v dolgih člankih na to bolezen.

— Februar s petimi nedeljami smo imeli letos, kar je zelo redek slučaj in se pojavlja vsako človeško življenje (33 let) komaj enkrat. Prihodnji februar s petimi nedeljami bo šele 1948. leta; zadnji je pa bil v l. 1880.

— Vodja in ustanovitelj finske socialne demokracije, sodrug Otto Kunsinen, je bil po poročilih od finških meja na ukaz finske bele vlade aretiran in ustreljen.

— Velešle so priznale Armenijo, kar je isto kot priznanje njene neodvisnosti.

— Privreda je na svet 6000 otrok. Te dni je slavila v Berlinu 40-letnico svojega delovanja neka porodna asistentka. V tem času je privredila na svet 6000 zdravih otrok.

— Svetovno pomanjkanje jajc. Angleški strokovnjaki so izračunali, da se sedaj na svetu 180 milijonov kokoši manj kot pred vojno. Posledica tega je pomanjkanje jajc na celim svetu.

— Ostanke esvojitella Mehike Ferdinanda Corteza, od kojega smrti je lansko leto poteklo 400 let, so po tridnapolnem stoletnem iskanju vendar našli. Tako vsaj poročalo iz Meksike.

Izpor zagrebskega grafičnega delavstva končan.

Z novim letom je potekla mezdna pogodba med tiskarskim delavstvom in tiskarnarji v Zagrebu. Namesto, da bi se bila obnovila pogodba in izboljšala na podlagi obstoječe, so predložili podjetniki popolnoma novo pogodbo, ki je vsebovala mnogo poslabšanj in predlagala, da se odpravijo tedenske plače in uvedejo namesto teh urne plače z določbami, ki bi mezdne razmere znatno poslabšale, odpravile vse praznike, dovoljevale, da se sme za vsa kvalificirana dela uporabljati tudi nekvalificirano žensko in moško delavstvo. Najnižje plače bi bile padle in kvalificirano delavstvo bi lahko postavilo na ceste, kadar bi se jim bilo zlubilo. Pogodbo za dobo niso hoteli skleniti, zahtevali pa so, da se pogodba lahko odpove na 24 ur. Uvesti so hoteli pravi ameriški (nepravi Taylorjev) mezdni sistem, ki pa našim razmeram, ker industrija pri nas daleko ni tako razvita kakor v Ameriki, nikakor ne bi bil ugoden za delavstvo.

S tem načrtom so nastopili tiskarnarji, pri čemer jih je podpirala industrijska zveza, ter delavstvu, ker ni moglo sprejeti take drzne ponudbe, odpovedali službo prvo soboto po novem letu.

Dne 19. januarja je izstopilo vse delavstvo. Stavkoci so bili le trije faktorji: Pečnjak, Weisgerber, Polidrugac (ta je delal nekoč že v Ljubljani) in ravnatelj večjih tiskarn. Ti so delali pri »Zagrebačkih Novinah«, ki so izhajale namesto drugih časnikov. Izpor je bil splošen, le nekaj malih tiskarn je podpisalo pogodbo takol izpočetka in pozneje še nekaj. Izpor je trajal 6 tednov in 2 dni.

Edinost med delavstvom ni popustila ves čas izpore, pač pa so se podjetniki ločili v dva tabora. V mala podjetja in velika podjetja ter se tudi organizirali v dveh organizacijah. Zgodilo se je pa to zaradi tega, ker so male tiskarne uvidele, da jih hočejo velike ugonobiti, kar so jim tudi zagrožile, češ da jih bodo bojkotirale z naročili in papirjem. Istotako se ne zlagajo z zagrebskimi maherji, med katerimi je glavni znani Demetrovič, tudi slavonske in hrvaške pokrajinske tiskarne.

Tiskarne so izprie vse svoje delavstvo, tiskarje, litografe, cinkografe, pomožno osebje in knjigoveško osebje.

Ves odpor lastnikov tiskarn pa kljub temu ni nič pomagalo.

Ko so podjetniki videli, da je delavska solidarnost neomolna, so se pričeli tretji teden stavke pogajati. Pogajanja so tekla tri tedne, so se štirikrat prekinila zaradi trme podjetnikov in se zopet nadaljevala. Če seštetamo čas pogajanj, ugotovimo, da so se vršila ta pogajanja v celoti 118 ur. Delavstvu so obljubljali podjetniki po 1000 do 1500 K plače na teden ter zavarovanje in trajno preskrbo, če bi bili kaj dobili, a delav-

stvo je vse take ponudbe z ogorčenjem zavračalo in rajše ostalo zvesto svoji delavski solidarnosti, kakor da bi hinavsko in zavratno v svoj osebni prid kršilo delavsko slogo. Tu se je izkazala delavska sloga in označilo intriganstvo nepoštenih ljudi, ki hočejo živeti od razkola med delavstvom.

Se zadnji večer so podjetniki skajali opehariti organizacijo. Najprej so izjavili, da se je izgubil zapisnik, in ko so ga končno našli, ni bilo v njem sklepov o dopustih, katere so hoteli utajiti. Zopet so se prekinila pogajanja. Ali ob 7. zvečer so podjetniki pozvali delavske zastopnike, da so sklenili pogajanja in podpisali dogovor, ki velja do konca leta 1920.

Uspehi organizacije grafičnega delavstva v Zagrebu je v materijalnem in moralnem oziru popoln. Na je, da je organizacija odvrnila napad nase od strani podjetnikov, marveč je tudi dosegla povišanje plač za 20% vsemu pomožnemu delavstvu in ugotovila minimum kvalificiranemu delavstvu (tudi knjigovozovom), ki znaša 404 do 547 K na teden. Vrhutega je delavstvo obdržalo posredovalnico dela, ki je paritetna: a namesto praznikov (5) bo dobivalo delavstvo vsako leto po službenih letih 3 do 12 dni dopusta. Tarif, tarifni urad in tarifno razsodišče velja za vsa grafična delavstva, kar prej ni bilo. Enako se je ustanovila paritetna komisija za presojanje dražinskih razmer in potrebe o povišanju mezd na predlog organizacije. Za vaje, ki so šele oprešeni, se je sklenila določba, da jih mora podjetnik obdržati v službi najmanj šest mesecev po oprostitvi. Ostale določbe prejšnjega cenika so večinoma ostale neizpremenjene.

Kakor so vsi večji boji v sedanjem času pomembni, tako pomemben za delavske organizacije je bil tudi boj tiskarjev v Zagrebu, te najtrdnjše organizacije na Hrvaškem. Tem potom se organizacija vsem bratskim organizacijam vseh strok v Hrvaški, Slavoniji in Sloveniji zahvaljuje za simpatije in za vso moralno in materialno podporo. Ta boj je dokaz, da smo delanski po solidarnosti in sodelovanju že ujedinjili. Jedinstvo je potrebno, a podlaga mu je nedvojbeno popolna zavest solidarnosti in enakopravnosti.

Dnevne vesti.

Nesramni lažnjivci!

Kdo pa? Urednik »Večernega Lista«, si bo gotovo vsakdo mislil, in uganil bo. — Ta list namreč boji, da niso dobili nemški krščanski socialisti pri volitvah v Brnu sami nobenega glasu in nobenega mandata in da si bodo morali le-ti mandate deliti z gotovo petimi meščanskimi strankami. In zato na laže, da so krščanski socialisti kandidirali sami. Kajti 15.914 glasov in 12 mandatov, ki so jih dobile »slednocene stranke meščanske« (glej »Vidensky Dennik« dne 2. marca 1920, ki ga »Večerni List« gotovo ima in ki je prečelni duševni, ne strankarski — če ne nam bo »Večerni List« zopet povedal, da ne poznamo čeških razmer — bratog »V. L.« ozir. »Nemška strana slednocena« kot jo imenuje ČTK (gl. »Pravo Lidu« in »Novo Dobo« od istega dne) prita vsakemu, posebno pa klerikalcem, ki so kot Čehi samostojno kandidirali in izgubili 253 glasov (15. VI. 1919. 9.753 glasov, 29. II. 1920. pa le še 9.500) v osmih mesecih. Uredništvo sobotnega »V. L.« pa »Uradno ugotovilo«, da mi lažemo ter da so kandidirale tri nemške stranke. Zadržimo vemo mi sami, toče imena teh strank pa poznamo malo bolje kot slavno in vsegavedno uredništvo »V. L.« Da, da, res je s tem ugotovljeno, da se je lažljivci kluko »Večerni List« zopet enkrat pošteno in nesramno lažal. — Pa še nekaj. »V. L.« premlevo v isti notici še vedno ono prazno slamo glede Božene Nemcove; pri tem pa laže. Piše namreč da je »Naprej« napisal, da je »umrla včeraj slava češka pesnica Božena Nemcova«. »Naprej« je tedaj napisal to-le: »V Pragi je umrla dne 31. decembra češka pisateljica Božena Nemcova (mesto R. Svobodove) za srčno kapjo. »6. mar. torej v enem stavku prinaša »V. L.« tri do bele laži. — Češke razmere, o kojih tudi govorite pa poznamo vsaj toliko kot vaši Smoleji in Kreimzarji. O, res ste vi ignoranti in še nekaj več kot lažnjivci. To — kaj ste še — pa izveste, ako nam ne prinesete za vašo laži avtentičnih dokazov, kot smo jih prinesli mi. Pa kmalu, gospodje!

Nevzdržni položaj slovenskih visokošolcev v Pragi.

Prejeli smo iz Prage sledeče pismo: Slovenski akademik živi v

Pragi življenje, da je sramota. Otvori se tu o onih, ki so navezani edino na vladine podpore, in ki nimajo domov. Z največ 333 jugoslov. K. t. 1. 166 čs. K. mesečno, katere je v najboljšem slučaju takemu visokošolcu priznala pokrajinska vlada, oziroma njeni strokovni fond, naj plačuje omenjeni stanarino za običajno oskrbo s 180 čs. K. kurjavo 80—100 čs. K. hrano v menzi 150 čs. K. naj si kupuje neobhodno potrebne priborilke k nezadostni menzi hrani, naj plača šolske pristojbine in takse, in si nabavi obleko. Jasno je, da je 333 jugoslov. K. globoko pod eksistenčnim minimumom v Pragi živečega akademika. V ilustracijo enakopravnosti in umevanje nižje stavljenega vprašanja, bodi povedano, da je omenjenim akademikom dana bolj ali manj prijetna politika, biti tovarišje in nastopati v češki javnosti kraj belgajškega študenta, katerega podpira centralna vlada s 350 franki t. 1. 1455 čs. K. oziroma 2900 jugoslov. K. mesečno. Vprašanje nastane, kako je možno slovenskemu akademiku sploh še živeti in posvetiti se svojim študijem? — Umevno so umazane posledice navedenih razmer. Marsikdo je primoran vrniti se v domovino. Skušnja pa uči, da so med onimi, ki se bodo vračali, najboljše. Rečevo torej ni dostopna višja izobrazba. Radovedni smo le, če se bo deželna vlada za nas uboge akademike zavzela in nam pripomogla do boljšega položaja.

Velik požar v Radovljici.

V nedeljo ob 11. uri 20 minut je izbruhnil na sredi vasi Predtrga v skednju cestnega mojstra Tomaža Balanta požar, ki se je v 10 minutah razširil na vsa sosednja poslopja in hiše. Domnevalo, da so začeli otroci. — Požar je uničil osim gospodarskih hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred, živino so pravočasno rešili. Zgorelo pa jim je tudi mnogo obleke, hišne oprave in gospodarskega orodja. Na pogorišče došli 14 požarnih brambur, ki se posrečilo oženi ometiti z največjim naporom, ker je cel dan pihal močan, jugozapadni veter. Na lice mesta so požrtvovalno prihiteli požarne brambre: Bled, Mošnje, Begunje, Trzica, Zirovnica, Javornik, Kranjska Bela, Jesenice, Kranj, Kranjska gora, Radovljica itd. Tudi postajenemu načelnstvu v Radovljici gre javno priznanje, ker je takoj zaprosilo za posebne vlake in sta dva vlaka pripelale požarne brambre z Jesenic, Javornik in bližnje ter en vlak iz Kranja in Trzice. Skodo cenijo nad pol milijona kron. — Naslednjim posestnikom je vse pogorelo: Tomažu Balantu, Jurcu, Vogelniku, Kalanu, Gogali, Antonu Mraku, Katarni Pretnar in Antonu Prešernu. — Požar so ugasili proti večeru, nad dve uri je divjal ogenj v vsem elementu ter je veter nosil daleč naokoli goreče snopce slame in iskre gorečega sena.

Zbornovalna svoboda — zakon o koalicijah.

LDU. V namenu, da vzpostavi red in uveljavlji zakon, opozarja vlada na določbe zakona o zbornovalni svobodi. Po tem zakonu se kaznuje z zapornim od enega tedna do šestih mesecev vsakdo, ki namenoma onemogoča sam ali v družbi volilne shode, pod druzstvenimi zakoni ali pod zakon o shodih spadata zborovanja o javnih zadevah s tem, da prepreči upravičenim osebam dostop k zborovanju ali da neopravičeno na shod pridre ali odvra od zborovanja navzočne ali za vodstvo in red poklicane osebe, če se s silo upira odredbam, ki imajo namen, da se vzdržati red. — Ako se kdo vedoma neupravičeno udeležiti takega zborovanja, akoravno je to namenjeno le volilcem ali točno označeni skupini ali druzstvenim članom ali vabilnim gostom ter se klub opominu za vodstvo in red poklicanih oseb ne odstrani, tega kaznuje okrajno politično ali policijsko oblastvo z globo od 10 K do 4000 K. — Istotako se opozarja na javnost na zakon o koalicijah. Po tem zakonu so popolnoma neveljavni dogovori delodajalcev v namenu, da se s prenehanjem obrata ali odpustom delavcev le-tem znižajo mezd ali pa naložijo sploh manj ugodni delavni pogoji. Neveljavni so tudi dogovori delodajalcev, ki hočejo s skupnim prenehanjem dela izsiliti od delodajalcev višjo mezd ali sploh bolj ugodne delovne pogoje. Kdor bi delodajalcem ali delodajalcem s silo ali strahovanjem zabranil ali skušal zabraniti, da dajo dela, oziroma da grede na delo, tega kaznuje sodišče z zapornim od 8 dni do treh mesecev. — Poverjenosti za notranje zadeve je naročilo vsem policijskim oblastim, da postopajo v smislu navedenih predpisov. Občinstvo se o tem po-

novno obvešča, da se izogne nehumani posledicam, da vzdržuje javni red in mir in da tako pomaga pri delu za vzpostavitev normalnih razmer.

Rok za zamenjavanje kronskih bankovcev razun za tisočake, ki se morajo zamenjati do vstetega 15. t. m., se podaljša, in sicer za bankovce po 100 K do vstetega 15. aprila t. l. Za druge vrste bankovcev se bo podaljšani rok pozneje objavil.

Zvišanje cen v kavarinah. Og. kavarinarji so zopet znatno dvignili cene kavi in drugih pijačam. Tako se je povisala cena črne kave (bolje rečeno cikoriije) od 1 K na 1 K 60 vin, čašica bele kave, kateri dodanejo le par kapljic mleka, pa od 1 K 40 vin, kar na 2 K 40 vin. Povišek sladkorne cene ne more biti pravi vzrok temu podražanju, ker se dobi h kavi le toliko sladkorja, da se ga opazi komaj s povečanim steklom. Navzlic tej pretirani podražitvi pa se ni odpravila napitnina natakarijev, ki so še vedno navezani na milodare gostov. To pretirano povišanje je izšlo baje na inicijativo lastnika ljubljanske kavarne, borze vertžnikov in delamrznih elementov.

Krajevna skupina Cella »Splošno železničarske organizacije za Jugoslavijo« je priredila minuli mesec plesni venček ter je od čistega dobička darovala za železničarski dom v Ljubljani 2000 K.

Varstvo ptic. Občinstvo se opozarja na razglas o varstvu poljedelstvu koristnih ptic, ki je nabit na mestni deski in pa po mestu.

Strahovna nesreča. Pred nekaj dnevi so našli na cesti, ko zavije železnica proti Vižmarju, ležati v popolni nezavesti prevoznika Lovreca Kvedra. Poleg njega so mirno zvesto ostali in čakali nanj konji. Voz pa je bil popolnoma razbit. Ponesrečeni Lovrenc Kveder je ležal na jicu mesta od 6. zvečer do polnoči. Pojasnil je, da je v njegov voz priletel z vso silo avtomobil, ga poškodoval, razbil voz ter z vso naglico oddirjal dalje. Take nesreče z avtomobilom so na dnevnem redu, a ne pridelo v javnost. Vzroki so nam neznanil. Mogoče skuša ljubljanska policija gojiti divji avtomobilski šport. Ljubljanska policija takoj zapre vsakega delavca-reveža, katerega zaloti prenočevati v kaki »šupi«, ker je brez »stalnega stanovanja«, a posestnikom avtomobilov ne posveča primerne pozornosti.

»Fausta« na hodniku opere poslušati, je prenehanje, tako nekako je opozoril v nedeljo zvečer stražnik nekega bančnega uradnika, ki je na vsak način želel slišati slavneega basista Nikola Zeca z dunajske državne opere. Mlad, glasbeželjni gospod je stal na hodniku opernega gledališča pred vratmi dilaškega stolišča ter vsrkaval divne glasove Zecove. S stražnikom je prišel vsled tega v prepir. Bil je aretiran. K nedeljski operi »Faust« je bil silen naval. Že v nedeljo dopoldne je bila nenavadna dolga vrsta ljubiteljev opere in občudovalk svetovnih pevcev zbrana pred gledališko blagajno. Neki bogatin je plačal 900 K za ložo; drugi so veržili z vstopnicami in so plačevali za običajne dilaške vstopnice 15 do 20 K, celo 30 K. Ljubljansko občinstvo se je dobesedno toplo za sedež.

Velika tatvina. V kemični tovarni v Mostah so v dolgih časovnih presledkih ukradli 1060 kg žužnega kamna v vrednosti 24.000 K.

Razgrajati. Policija je včeraj kaznovala 38 oseb na globo 20 do 200 kron zaradi kaljenja nočnega miru in prestopka cestnih predpisov. Neki trgovec M. V. je bil kaznovan na 200 kron, ker je ob 2. ponoči vriskal in pel na ulici.

Naviljanje cen. Nekateri trgovci so iznašli nov trik, da se izognejo ogorčenju konzumentov pred rapidnim naviljanjem cen. Polagoma od dneva do dneva od krone do kroge zvišujejo cene. V tej metodi se zlasti odlikujejo konfekcionarji. Eni in isti obliki so tekom časa zvišali ceno od 1600 do 2000 K. To pa gre dan za dnem!

Specijalist dr. Benjamin Ipavc, osem let asistent in operater ljubljanske in dunajske univerzitetne klinike za ženske bolezni in porodništvo, ordinira v Mariboru, Gosposka ulica št. 46.

Pri poverjenosti za javna dela sta razpisani dve mesti pisarniških praktikantov. Interesente se opozarjajo na tozadevni razpis v Uradnem listu.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljane od 15.—21. februarja: Novorojencev 32, mrtvojenca 2, umrlo 57 oseb, med njimi domačinov 36, tujcev 21, in si-

cer za jetiko 4 (3 tujci), vsled mrtvo-uda 2, nezgode 2, za pljučnico 6, za različnimi boleznimi 43. Oboleli so za vrtico 1, za špansko gripo 50 (4 tujci).

Uspeh mlinarjev v Sloveniji.

Dne 6. marca 1920 je sklenilo Osrednje društvo živilskih delavcev za Slovenijo v Ljubljani pogodbo z mliniskimi podjetji tovarniškega značaja. Pogodba velja od 1. februarja pa do 31. maja 1920. Sklenilo se je: 1. Mezde delavstva obeh spolov v teh podjetjih se zvišajo za 40 odstotkov. Poviški, ki so bili dovoljeni po 1. februarju, se vstevajo. 2. Oleda aprovizacije, v kolikor dobiva delavstvo obojega spola že do sedaj belo moko po 3,50 K in črno po 2 K, jo bo dobivalo tudi dalje, in sicer vsak zase na teden 4 kg, za družinske člane 2 kg. Družinski član so žena, otroci do 14. leta (tudi nezakonsti); pri vdovcih z majhnimi otroci se vsteva gospodarja. Če delavec dokaže, da potrebuje za preživljanje še več moke, mu jo nakaže podjetje po ceni za na debelo prodajo. 3. Vse druge ugodnosti, ki so jih imeli delavci, ostanejo v veljavi. 4. V kolikor je mestni mlin v Celju, tvrdki Scherbaum in Franz v Mariboru iz lastnega nabiga ljubili višje priboljške, naj se to sporazumno z delavstvom ugotovi. 5. Ta dogovor stopi v veljavo z dnem, ko deželna vlada za Slovenijo in odsek za prehrano določita in uveljavita novo višjo mlevalnico, s pristavitkom, da se bo povišek mezde izplačal tudi za nazaj za isti čas, oziroma od istega dne naprej, od kojega bo žitni zavod priznal in plačal višjo novo določeno mlevalnico.

Kultura.

Narodna galerija. V nedeljo ob 10. uri dopoldne se je otvorila narodna galerija v Kreslju, v I. nadstropju. Tu je dal magistrat Narodni galeriji na razpolago prostor, da se s tem zanese zanimanje za započeto delo tudi med širše ljudske sloje. Dasiravno prostori niso zelo ugodni, je vsekakor to velik korak naprej v naši kulturi. Radi prepričali prostorov se je odbor odločil, svojo provizorno galerijo prirediti tako, da se bodo umetnine letno ali polletno izmenjavale. Ker je slovenska moderna v najnižjem stiku z narodom in vsebuje kvalitativno najboljša dela, je današnja ureditev posvečena slovenski moderni umetnosti in instalirana zbirka jasno podaja izraz stremljenja slovenske moderne umetnosti. Galerija je odprta vsako nedeljo od 10.—12. ure dopoldne in vsaki četrtek od 3.—5. ure. Vstopnine je 2 K, za diake 1 K; člani imajo vstop prost. Član lahko postane vsak, kdor plača letno članarino, ki znaša 30 K.

Proslava 70letnice rojstva predsednika Čehoslovaške, T. G. Masaryka se bo vršila dne 9. t. m. v veliki dvorani hotela »Union«. Na sporedu so slavnostni govor g. dr. R. Krivica ter izvajanje slovečih skladb češke glasbene literature. Smetanove simfonične skladbe za veliki orkester »Vyšehrad« in iz cikla »Moja domovina«, pesem »Iz čeških lozov in gajev« ter Dvořakovi »Slovanski plesi«. Češko moderno glasbo zastopa Vitezslav Novak s svojimi »Melanholičnimi pesmimi«. Na izbranim sporedu so tudi dela drugih skladateljev. Pri koncertu sodelujejo: gđ. Zdenka Zikova, gđ. J. Drvota in R. Zika, prof. Ravnik in popolen gledališki orkester pod vodstvom kapelnika g. A. Balatke, ki obetajo redek umetniški užitek. Upamo, da slovenska javnost v obilnem številu počasi ta pomembni večer.

Koncert Slovenski umetnik, koncertni virtuozi Anton Trost z Dunaja priredi s svojo soprogo Claire Fiedler-Trost dne 20. t. m. v Kranju svoj koncert z zanimivim sporedom. Umetnika bosta nastopala posamezno in skupno. Predprodaja vstopnic v Prešernovi ulici.

Iz pisarnice dramskega gledališča. V sredo, dne 10. t. m. izven abonementa »Beneški trgovec«, Uloga Shyloka igra topot z. Danilo, V ulogi Bassamija, katero je doslej igral g. Peček, se predstavi občinstvu novo angažirani g. Matilevič. — V soboto, dne 13. t. m. premiera Ibsnove »Nora«. Naslovno ulogo igra g. Borštnikova kot gost.

Repertoar Kraljevskega slovenskega gledališča v Ljubljani. — Opera. 9. marca, torek, zaprto. 10. marca, sredo, »Faust«. Gostovanje gosp. Nikola Zeca, prvega basista državne opere na Dunaju. Abonement izven. 11. marca, četrtek,

»Mignon, Abonement B/2. 12. marca, petek, »Faust«. Gostovanje gospoda Nikola Zeca, prvega basista državne opere na Dunaju. Abonement izven. 13. marca, sobota, »Nepotira, Abonement E/2. — Drama. 9. marca, torek, zaprto. 10. marca, sredo, »Beneški trgovec«. Shylok-Danilo. Abonement izven. 11. marca, četrtek, »Nočni čuvaj«. Uradniška predstava. Abonement izven. 12. marca, petek, »Vrag«. Abonement A. 13. marca, sobota, »Nora«. Abonement B. 14. marca, nedelja, »Favna, popoldne. Abonement izven. 14. marca, nedelja, »Beneški trgovec«, zvečer (Shylok-Danilo). Abonement izven. 15. marca, ponedeljek, »Beneški trgovec«. (Shylok-Ostrovic). Abonement D.

Za enotnost slovenskega proletarijata.

Sovražniki delavske sloje proti »Napreju«.

Dne 2. marca so imeli v Ljubljani spletkarji zakotno zborovanje, na katero so povabili tudi iz Zagorja mladega Farčnika, ki sedaj po Zagorju ne ve drugega povedati kakor, da so mu naročili Lemež, Golonh in drugi, da naj strankini list »Naprej« bojkotirajo. Kakšne ljudi pa zbira Lemež pod svojo izdajalsko zastavo, naj polasni primer: Farčnik, ki je bil v Ljubljani, se najboji širokosti, a bi napravil bolje, če bi molčal. Ta možakar, ki ga Lemežu prav privoščimo, je še mlad, ipak ima že precej lumparja za sabo. Nekoč je ukradel čoln na Savi ter se hotel peljati z njim v Zagreb, da čoln tam proda. Na nesrečo so ga že v Brezicah vjeli in ga pognali nazaj, ne da bi se mu bila kupčila bosrečila. Pozneje je imel še enkrat opraviti zaradi te svoje lepe lastnosti pri sodnih. Tudi o drugem njegovem prijatelju, Valentinu Maklariju, bi lahko napisali precej lepih stvari. Kaj več se pomenimo drugič, če ne bodo prenehali z nepoštenim rvanjem.

Iz stranke.

Sestanek ljubljanskih in okoliških zaupnikov, ki je bil sklican za ponedeljek, se bo vršil v četrtek ob pol 8. zvečer v istem prostoru.

Organizacijam in zaupnikom. Ker nekdo pošilja na razne organizacije okrožnice s pozivom, da se napravi razkol v organizaciji, prosimo vse zaupnike, ki se zavedajo svoje odgovornosti in so pošteno sodelovali za proletarijat do sedaj, da tiste okrožnice uničijo ali vrnejo na naše tajništvo JSDS v Ljubljano, Knaflova ulica 4. Okrožnice so razposlali ljudje, ki niso zaupniki naše stranke. Naše geslo pa je, da ohranimo slogov v delavskih vrstah, ki je zlasti sedaj potrebna, ko nam preti večje preganjanje nego prej.

Za tajništvo: Jos. Kopač s. r.

Sela osrednjega društva kovinarjev se bo vršila v četrtek takoj po delu v druzstvenih prostorih.

Shod usnarjev v Šostanju se bo vršil v nedeljo, dne 14. marca v gostilni pri Brezniku. In sicer ob 9. uri dopoldne. Udeležite se shoda!

Ustanovni občni zbor socialno demokratske politične organizacije v Kranju se bo vršil dne 14. t. m. v gostilni Fellner. Začetek ob 9. uri zjutraj. Soderugi in soderužice, čakajo nas resni boji, zato ne naj nihče ne izostane!

»Svoboda« v Spodnji Šiški začne v kratkem z godbenim poukom. Vsi soderugi, ki imajo veselje do godbe, naj se zglašajo čimprej pri soderugu Kovachu.

Drazuljarji in zlatarji Zaradi ponesrečenega meznega gibanja v Celju (Fr. Pacchiaffo) se opozarjajo vsi delavci in delavke te stroke, da ne sprejmejo dela pri tej tvrdki.

Najnovejša poročila.

POLJSKA ZA MIR Z RUSIJO.

LDU. Praga. 8. (ČTU.) Iz Varšave poroča »Tribuna«: Pilsudski je izjavil zastopniku »Matina«, da je došel trenutek, ko bo sklenila Poljska z Rusijo mir. Ni govora samo o poljsko-ruskem miru, temveč o miru med sovjetsko Rusijo in entento.

ZELEZNIŠKA NESREČA NA TIROLSKEM.

LDU Innsbruck, 8. (DunkU.) Po poročilu ravnateljstvu državnih železnic, je med Interbergom in reko Inn skočil s tira tovorni vlak št. 182, ker so se z gora odrgale skale in zasule tir. Vlak se je prevrnil po nasipu in se je več vagonov prevrnilo

v reko. Doslej so rešili 1 lahko in 6 težko ranjenih oseb. Promet je onemogočen, ker skalovje še ni odstranjeno. Sodijo, da pred jutrišnjim dnem promet ne bo mogel.

PŠENICA ZA SREDNJEVROPSKE DRŽAVE.

LDU. Dunaj, 8. (DunkU.) Reuter poroča: Pristojni odsek poslanske zbornice je za to, da se sprejme predlog, s katerim se pooblašča vlada, da s posredovanjem žitne korporacije nabavi 5 milijonov korcev pšenice, ki se naj proda na kredit evropskim državam, ki trpe na povmanjkanju živil. Ta pomoč naj predstavlja predujem na 50 milijonsko posojilo, ki ga je ponudila Amerika Avstriji, Poljski in Rumuniji.

VIHAR V NOVEM YORKU.

LDU Washington, 8. (DunkU.—Brezlično.) Iz New Yorka poročajo, da je bil tam silen vihar, kar se je utrgal oblak. Škoda znaša več milijonov. Promet je popolnoma ustavljen.

ČUVAJMO SE TUJCEV!

Tujci mislijo, da bodo iz naše Jugoslavije še nadalje mogli odnašati denar našega naroda v tujino, ki nam je še vedno sovražna. Tudi mi, da bo še zamajel bogata naša denarjem. Oni računajo na brezbriznost naše inteligence in na nepovdanost širših plasti našega naroda.

Zavrnilo vse take namere! Predramimo se, strmino vrste! Ne dajmo sovražniku našega denarja! Izženimo ga ven iz naše države!

Slovenci! Kot pravim Jugoslovenom, vam je sneti table madžarskih in nemških zavarovalnih zavodov z naših hiš! Ne dajte se še nadalje varati in izkoriščati! Vse tuje družbe stoje na robu propada, ker so svoj kapital vložile v madžarska in nemška vojna posojila! In tisti papirji so za nas danes brez vrednosti.

Madžarske in nemške družbe različnih imen stoje danes pod sekvestrom. Ministarstvo jim je prepovedalo zavarovanje na življenje popolnoma, na požar pa jim ga je dovolilo samo še za tekoče leto. Vse drugo, kar vam govore njihovi agenti — tujci, znajte, da je laž!

Od takih zavarovanj lahko takoj odstopite. Noben tuj zavod nas ne more preganjati za leta, ki še niso potekla, ker dunajski sodišče ni več kompetentno, da bi reševalo pravde naših državljanov. Sicer pa one družbe, ki so izven meje naše države, ne morejo niti misliti na sodišče, ker smo sedaj samostojna država in svobodni državljani napram celemu zunanjemu svetu.

Jugosloveni imamo svoje domače zavarovalne zavode. Banka in zavarovalna družba »Beogradska zadruga, d. d.« je v Jugoslaviji najmočnejši zavod, ki prevzema zavarovanje vseh vrst v popolni vrednosti. Zavaruje tvornice, mlino, žage in vse podobno. Za stvarno primerno navajamo, da je n. pr. pred kratkim bil nekje v Banatu velik požar, ki je uničil silna imetja, zavarovana pri madžarskih bankah. Odškodovanci ne morejo dobiti nobene odškodnine. Zato opominjamo vsakogar naj ne išče pri tujcu istega, kar lahko najde doma! Držimo se pravila: Svoji k svojim! In snemimo table tujih zavarovalnih družb ter jih zamenjamo z domačimi!

Banka in zavod za zavarovanje »Beogradska zadruga« sprejema vseh vrst zavarovanja in jih izvršuje proti najkulantnejšim, najpovolnejšim pogojem. Živilske police veljajo kot žentbeno jamstvo za gg. častnike in vojne uradnike.

Natančnejša pojasnila in pogoje daje podružnica »Beogradske zadruge d. d.« v Zagrebu, Dalmatinska ul. 5. ter glavna zastopstva v Karlovcu, Petrinji, Kostajnici, Kranju, Čakovcu, Požegi, Osijeku (Našičah) Vukovaru, Splitu, Dubrovniku, Reki, Otočcu za Liko in Krbavo ter v Ogulinu, v vsakem večjem kraju pa krajevni poverjenik.

»Beogradska zadruga« osnuje po celi Sloveniji glavna zastopstva, v okrožjih in manjših krajih pa krajevna poverjenstva.

Vse, ki so pripravljene delovati za »Beogradsko zadrugo« prosimo, naj nam javijo svoje naslove podružnici »Beogradske zadruge« v Zagrebu, Dalmatinska ulica 5.

Bratje Slovenci! Ravnamo se po geslu: Slovenec-Srb-Hrvat — na veke brat in brat!

Citatelje opozarjamo na oglas »Beogradske zadruge«.

Izdajatelj Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit, tiskarne« v Ljubljani.

Mizar za pohištvo se išče na dom. Na slovo v upravnih listih.

Prodaj še skoraj novo lepo črno zimsko suknjo. Kje pove uprava „Naprej“.

Siviljo za dom se takoj sprejme. Na slovo v upravi „Naprej“.

Proda in kupuje se tehnični vosek in med v večji množini; dalje se prodajo: 1 alfa Separator, 2 stiskalnici za sadje, 25 kg nežgane fine kave, 20 steklenic à 1 1/2 litra sladkor, malinovec, 30 žaklov za med, 2 strojna mlina za moko, 1 moško kolo, 150 kg modre galice, 4 sodčke ojnate barve, 2 rabljene železne peči, nekaj sodčkov kislega zelja. Poizve se pri trgovcu Jurij Jenko, Škofjaloka. 311

Raznašalce in Kolporterje

sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji uprava „Naprej“.

V slovo!

Ker mi pri mojem odhodu iz Celja ni bilo mogoče se od vseh dragih mi sodrugov posloviti osebno, kličem vsem iz zlate Prage prisrčni zdravo.

Praga, dne 7. marca 1920.
330 Viktor Moškon.

705IP-7UG
PLESKAR IN LUDER

Ljubljana
Rimska c. 16
naznanja, da
še vedno
dela s pristnim
blagom.
Izvršitev
točna.
Zmerne cene
za vsa vrstena dela
jamčim dva leti.

Hlode (krlje) deske in trame
iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba „Impex“ v Ljubljani, Brezovica 18.

F. & A. Uher, Ljubljana

špedicijsko in komisijsko podjetje
Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina

s premogom, drvmi, šoto in raznim kurilnim materialom.

Na debelo: Ljublj. gl. kolodvor.

Na drobno: Selenburg. ul. 12.

Zmerne cene!

KLINGERIT

asbest, kaučuk, armature

in vse tehnične potrebščine

priporoča

ODON KOUTNY,

Ljubljana.

I. jugoslov. zlatarska delavnica

A. Fuchs, Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 6.

Kupujem staro zlato, srebro,

kakor tudi briljante, demante

po najvišjih dnevnih cenah. Pri-

poročam veliko zalogo zlatnine,

srebrnine, ur, briljantov itd. Po-

pravila in nova dela se šujejo

v lastni delavnici točno in

solidno.

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Siška št. 22

priporoča svojo delavnico za iz-

delovanje oblek za gospode po

meri. Ima prvovrstne moči.

Točna postrežba in zmerne cene

Razpis.

Pri upravi kopališča v Toplicah pri Novem mestu se sprejmejo za prihodnjo sezono s 1. majem 1920:

1 mašinst, 1 blagajničarka,

ki bi morala biti izveščana moč, prevzeti nadgled in inventar in zmožna tozadevne kavicje, dalje

2 sobarici in 1 kopališka postrežkinja (maserka).

Ponudbe z označbo zahtev in s prepisi izprijčeval, katera se ne vrnejo, poslati do 31. marca 1920 na

„Upravo kopališča v Toplicah pri Novem mestu“.

NAZNANILO.

Členjenemu občinstvu in turistom vlijudno naznanjam, da sem otvoril

gostilno in prenočišče

v Stražišču pri Kranju.

Točil bodem vedno najboljša pristna vina vseh vrst. Preskrbljeno bode, ker je v hiši tudi dobro vpe-

ljana mesarija in prekajevalnica tudi za vsakovrstna mrzla in gorka jedila.

Za solidno postrežbo jamčim

Anton Križnar,
posestnik in gostilničar.

329

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno

dr. Flešcha orig. Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna

zaloga za Ljubljano in okolico

Rihard Sušnik pri „Zlatem jellenu“ IV.,
--- Marijin trg. ---

Zajčje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah

Ivan Smigovec, Soštanj,

izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

DR. Benjamin Ipavic

mногоletni asistent in operator Ljubljanske in Dunajske univerzitetne ženske in porodniške klinike (prof. E. Wertheim) ordinira od 11. do 12.

Maribor, Gosposka ulica št. 46.

326

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger, Maribor.

Despalo je:

Lissavrvica, mohairščetka, lamalustre, krstne garniture, vezala za črevlje, la. sukanec, kvačkanec, bombaž za nogavice in za vezanje, stenj, obrisače, žepni robei, robei za glavo, ovratnice, koppertrakovi, kronensvila, čipke in vezanja vseh vrst, moške in ženske nogavice, dreta in sploh -- vse vrste druge drobnine in galanterije. --

V zalogi vsi kranjski izdelki, kakor: glavniki, vsakovrstne kartače, biči itd. --

Samo na debelo!

Več krojaških pomočnikov

le prvovrstne moči sprejme

I. razredni modni atelje

Dvorni trg št. 3 v Ljubljani Dvorni trg št. 3

Rudniško ravnateljstvo, RAJHENBURG

sprejme

mojstra za izdelovanje opeke

z rečnim in strojnim obratom. Prednost imajo refleksi anti s prakso strojnega obratovanja. Eventuelno zaposlenost tudi čez zimo. Prosilci naj naslove svoje ponudbe neposredoma na zgorajšnje rudniško ravnateljstvo.

320

Osnovni čisti domači kapital popolnoma vplačan

v zl. din. 2,500.000.—.

Rezervni fond glasom vknjižb

v zl. din. 9,885.283.—.

Današnja vrednost rezervnih fondov znaša preko

20,000.000.—

v zlatih dinarjih.

Bančno-zavarovalni zaved

„BEOGRADSKA ZADRUGA“ A. D.

ustanovljena leta 1882.

Centrala: Beograd (lastna palača) na vogalu Karadjordjeve, Hercegovačke in Travničke ulice.

Filijale za Hrvatsko, Slavonijo, Medjumurje in Prekmurje v Zagrebu.

Najstarejši in prvi domači zavod za zavarovanja.

Izplačila do konca septembra 1919: v oddelku za življenje:

3,220 546 46 din.

v oddelku zoper požar:

850.129.84 dinarjev

v oddelku zoper nezgode:

42.949.35 dinarjev.

Filijale: Zagreb, Skoplje, Solun, snujejo se pa v Sarajevu, Ljubljani in v Novem Sadu. — Glavna zastopstva po županijah.

Osnovana leta 1882 od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava je v rokah najznamenitejših predstavnikov našega naroda. Predsednik je g. Luka Celovčić, trgovec in veliki borec za naše narodno ujedinjenje.

Člani upravnega odbora so: gg. Ljuba Davidović, bivši ministriški predsednik, Kosta Stojanović, bivši minister, sedaj vladni delegat na mirovni konferenci, Obrad Blagojević, odvjetnik, Mihajlo Marjanović, podpredsednik beogradske občine, Todor Gjurić, trgovec in Vlada Marinković, trgovec.

Člani nadzornega odbora so: Todor Mijailović, veletrgovec, Kosta Glavinčić, bivši minister, sedaj komisar „Privilegovane Narodne banke, dr. Bogdan Gavrilović, vseučiliški profesor, dr. Nikola Vulić, vseučiliški profesor in Živojin Paunović, trgovec.

Vrednosti rezervnih fondov sestoja iz: akcij Privilegovane Narodne banke za kraljestvo S.H.S., državnih rent in obveznic; nadalje iz lastnih palač v Karadjordjevi ulici, Hercegovački in Zvonički ulici, v kojih eni je največji in najmodernejši hotel „Bristol“; velikega nepremičnega posestva na Kazališnem trgu v Beogradu; hotela „Svoboda“ v Skoplju, ter iz lastne tvornice stekla v Paraćinu — kar reprezentira danes vrednost preko 20,000.000 dinarjev v zlatu ali preko 150,000.000.— K.

Vrši sledeče zavarovalne posle:

zavarovanje proti škodi po požaru in strelu: zgradb, poslopij, trgovskega blaga, stavbenega in drugega lesa, vsa industrijska podjetja, kakor: tvornice, žage, mlina, ter v obče vsa zavarovanja te vrste);

zavarovanje za življenje: in to za slučaj smrti in doživetje, doto za hčerke in odpravnine za dečke, razna kombinirana zavarovanja;

zavarovanje proti nezgodam ali nesrečam: najsibo pri poedincih ali družbah, pri tovarniških in vseh drugih delavcih.

zavarovanje proti škodi na vltomu, kakor pohištva, blaga in ostalih vrednostih.

Vsa zavarovanja vrši najkulantneje ter po najpovoljnejših premijskih plačilih.

Otvoritev bančnega odseka naznani se naknadno.

Iščemo zanesljivih in marljivih zastopnikov za mesta, kakor tudi zastopnike za vodstvo glavnih zastopstev po županijah.

Vse potrebne informacije daje radi volje:

Filijalka Beogradske zadruge v Zagrebu,
Dalmatinska ulica 5.